

dokumentumnak a kapcsán, ha valamilyen általa becsült íróról volt szó, például Németh Lászlóról: „A népi írókról szóló állásfoglalás után egy időre Németh László sokak szemében megint fő ellenségnek számított, s a *Magyar Műhely* gondolatára hangolódó fiatalok is a nacionalistaság és narodnyikság gyanújába kerültek... Volt fiatal író, aki adott pillanatban vonakodott elfogadni Németh László feléje nyújtott kezét.”

Még 1985-ben is a *Négy mondatról* – bővebben című írásában visszatér erre a kérdésre. (Böloni György: *A népi vita* című elutasító írására az *Élet és Irodalomban* 1958. október 10.) A cikk képtelen vádak sorát írja le. Újból Czinét idézem: „Bizony Böloni hangnemét s némely állítását akár becsületsértésként is olvashatták volna – olvasták is, olvastuk is – többen. Állításait ma már cáfolni sem volna méltó, egy kijelentéséhez azonban a becsület és tisztesség kedvéért hadd fűzzek észrevételt. Böloni György azt írta: a vitában nem voltak hajlandók megszólalni a népi írók. Magam Veres Péter, Tamási Áron, Szabó Pál és Féja Géza hozzászólását olvastam annak idején. Nem tudom, kérte-e tőlük valamelyik szerkesztőség, adták-e akkor valahova az írásukat, vagy nem közölték? Azt tudom; Veres Péter írása – talán némi bővítéssel – később nyomtatásban is megjelent.” A történelmi hűséghez hozzátartozik, hogy a *I. évfolyam* évkönyv melynek szerkesztésében Czine Mihály is részt vett, a *Püski Kiadó* gondozásában, 1989-ben megjelent. De már nem 58-at írunk ekkor!

Tadeusz Rózewicz

A halottak

A halottak emlékeznek
közönyünkre
A halottak emlékeznek
hallgatásunkra
A halottak emlékeznek
minden szavunkra

A halottak látják fültől fülig
széthúzódó nevető képünket
Látják
egymáshoz súrlódó testünket
Látják
tapsra emelkedő kezünket

Olvassák könyveinket
hallgatják az oly régen
elhangzott felszólalásainkat
hallják
nyelvünk csettintgetését
tanulmányozzák a beszámolókat
részrt vesznek a már lezárt
vitákban

a halottak látják a stadionokat
az ütemesen skandáló kórusokat csoportokat

Minden élő bűnös

bűnösök a kisgyermek
akik virágcsokrokat nyújtottak át
bűnösök a szeretők
bűnösök
azok is akik elmenekültek
és akik maradtak
akik igent mondtak
és akik nemet mondtak
akik semmit se mondtak

a halottak megszámlálják az élőket
a halottak bennünket nem rehabilitálnak

Gömöri György fordítása

Lírai apróhirdetések

Milyen méltóságosak
és diszkrét
a vadállatok

halálra sebzetten
sérülten megnyomorítva
félrehúzódnak elrejtőznek

ismeretlen helyekre
s ott múlnak ki
a különböző lírai
ürgék viszont
közlik az újságban
hogyan meghalnak
síránkoznak pénzt kapnak érte
sokszor halnak meg
aztán csak ülnek a kávéházban
fecsegnek
előnti őket az epe
már-már bronz-homlokuk
összecsattan
az asztalok fölött
nagy a csörgés a zsvaj

feleségeik patetikus gesztussal
és eléggé bájtalanul
mutogatják az illetékeseknek
a saját agyuk köldökzsinórjába
bonyolódott gladiátorokat
míg amazok édeskés vagy savanyú mosollyal
elintézik lírai
szükségleteiket

Gömöri György fordítása

Egy 1963-as álom emléke

Tolsztoj Leóval
álmodtam

óriás napként
hevert az ágyban
sörényében
szétzilált szénaboglyák

íme oroszlán

láttam a fejét
az arcát
hullámzó arany pléhből volt
szakadatlan
hömpölygött rajta a fény

majd hirtelen kialudt
elsötétült
de láttam a kezén meg az arcán
kérges volt a bőr
repedezett
mint a tölgy kérge

„mit tegyünk”
tettem föl a kérdést
„semmit”
felelte

minden vonásából
arcrepedéseiből
áradt felém a fény

s lángot vetett roppant
sugaras nevetése

Gömöri György fordítása